نیمه اول
۱۳۳۴

ایران من

صفحه ۱۶ ■ سال بیست و ششم ■ شماره ۷۴۲۶ ■ یکشنبه ۲شهریور۱۳۹۹ ■ ۳ محرم ۱۴۴۲ ■ ایران قرن پنجاه و نه

بخاریهای سوپرفلیم
محصول بزرگترین کارخانه آمریکا
از حیث زیبائی رنگ آمیزی حرارت
بی‌نظیر است بخاری سوپرفلیم بهترین
زینت سالن و اطاقهای شماست
نشانی: شرکت بازرگانی دیتون
شاهرضا چهارراه کالج تلفن ۴۰۹۲۰
تلگرافی دایتون

رپرت

حضور نمایندگان ایران در کنفرانس انرژی اتمی

منابع نفت ایران تا ۵۰ سال دیگر خشک خواهند شد

منابع نفت ایران تا ۵۰ سال دیگر خشک خواهد شد

روز گذشته (۳ مرداد) پنجمین جلسه کنفرانس بین‌المللی انرژی اتمی در کاخ سازمان ملل تشکیل گردید. در این جلسه بیش از یک هزار و چهارصد نفر از بزرگترین شخصیت‌های علمی جهان شرکت نموده بودند و از طرف کاشفین بزرگ فعل و انفعالات اتم و متفرعات آن نطق های مبسوطی در باب لزوم استفاده از انرژی اتم در راه صلح و بالا بردن سطح زندگی بشر ایراد گردید.در ابتدای این جلسه آقای دکتر بازرگان نماینده اعزامی دولت ایران به سمت نایب رئیس جلسه انتخاب گردید و چون رئیس در جلسه حضور نداشت وی شخصاً تالار جلسه را اداره می کرد؛ اتفاقاً در همین جلسه بود که قرار شد نماینده دولت ایران گزارش مربوط به میزان موجودی و مدت استفاده مواد سوختنی را در این کشور به کنفرانس تسلیم نماید. به همین جهت نمایندگی ایران گزارش مبسوطی در این زمینه تسلیم نمود. گزارش هیأت نمایندگی ایران در باب لزوم استفاده از انرژی اتمی در ایران به طور اختصار به شرح زیر می‌باشد:

■ در مورد مواد نفتی

در سه سال اخیر میزان افزایش مصرف هر سال در حدود صدی ۱۷ سال قبل بوده است و می توان پیش‌بینی نمود در آینده مادام که ذخیره نفت باقی باشد افزایش سوخت مورد نیاز کشور از منابع نفتی تأمین شود. با درنظر گرفتن اینکه هم‌اکنون مواد نفتی صدی ۳۸ سوخت کشور را تشکیل می دهند و میزان افزایش متوسط مصرف مواد نفتی در سال‌های اخیر صدی ۱۷ بوده است می توان نتیجه گرفت که در سال‌های اخیر به‌طور متوسط میزان افزایش گرمای مصرفی کشور بالغ بر صدی ۷ بوده است. اگر فرض کنیم در ۵۰ سال آینده به‌طور متوسط به‌علل افزایش جمعیت و افزایش نیازمندی و توسعه صنایع حداقل به همین میزان افزایش ادامه پیدا کند و مصرف مواد غیرنفتی در حدود میزان فعلی باقی بماند نتیجه می گیریم که در ۵۰ سال دیگر مصرف سالانه نفت برابر شود با ۱۱۶ میلیون تن و چنانچه مجموع مصرف مواد نفتی را طی ۵۰ سال آینده حساب کنیم به حدود ۱,۶ میلیارد تن بالغ می گردد. ذخیره مطمئن مناطق نفت‌خیز شناخته شده یک میلیارد تن و برای ذخیره احتمالی همین مناطق تا حدود ۴ میلیارد تن تخمین شده است. هم‌اکنون برای نسل آینده باید منبع انرژی جدیدی در نظر گرفته شود و به‌احتمال خیلی بیشتر از احتمال وجود ذخایر جدید قبل از پایان ۵۰ سال مضیقه منبع انرژی برای کشور ما مشهود می گردد.

■ استفاده از اورانیوم

خوشبختانه شرکت نمایندگان دانشگاه ایران در کنفرانس اتمی نیز برای دولت ایران این فایده را داشت که نمایندگان ایران توانستند از نزدیک با مقامات علمی کشورهای بزرگ جهان مذاکره کرده و در باب مبادله معلومات اتمی و استفاده از اورانیوم مذاکراتی صورت دهند. در مذاکراتی که دیروز در خارج از جلسات کنفرانس بین «ژولیوس اشتراوس» رئیس کمیته تحقیقات اتمی سنای امریکا و نمایندگان ایران جریان داشت، سناتور امریکایی اظهار داشت دولت امریکا حاضر است مادام که ایران از منابع اورانیوم خود برای تولید انرژی استفاده نکرده است مقداری اورانیوم در اختیار دولت ایران قرار دهد تا کارشناسان ایرانی تدریجاً به رشته استفاده‌های اتمی مانند سایر ملل دنیا آشنایی پیدا نماید، وی سپس اضافه کرد تحویل مقدار معینی اورانیوم به دولت ایران مشروط به این خواهد بود که دولت از طریق سفیر کبیر خویش در واشنگتن با دولت امریکا تماس گرفته و مخصوصاً یکی از شرایط آن را به لزوم نگاهداری اورانیوم و جلوگیری از انتقال آن به کشورهای دیگرمی باشد قبول کند و اکیداً رعایت نماید.به‌طوری که آقای دکتر بازرگان نماینده ایران اظهار می داشت آقایان پروفسور «کاکرات» دانشمند معروف انگلیسی یعنی اولین کسی که موفق به خرد کردن اتم و انجام فعل و انفعالات مصنوعی اتم گردید اظهار داشته است دانشمندان انگلیسی حاضرند برای آنکه کشور ایران از سایر همسایگان خویش در رشته استفاده از انرژی اتمی عقب نماند با دانشگاه ایران در این زمینه همکاری نموده و راه را برای پیشرفت‌های علمی دیگر هموار سازند. قرار است اعضای هیأت نمایندگی ایران به اتفاق سایر نمایندگان و دانشمندان کشورهای جهان برای مشاهده تأسیسات عظیم اتمی کشور انگلستان به لندن مسافرت نمایند. مدت اقامت هیأت‌های نمایندگی در کشور انگلستان بیش از سه روز خواهد بود.

روزنامه اطلاعات- سه‌شنبه چهارم مردادماه ۱۳۳۴

بعضی از مطلعین امور هواشناسی معتقدند:

گرمای پنجاه درجه در تهران

گرچه ظرف چند روز اخیر حداکثر حرارت هوای تهران بین چهل تا چهل و یک درجه بالای صفر بوده است، معهذا بطوری که کارشناسان اوضاع جوی پیش بینی می کنند، در اواسط هفته آینده گرمای تهران از پنجاه درجه بالای صفر نیز تجاوز خواهد کرد و این حرارت طی قرن اخیر در تهران بی سابقه بوده است. این پیش بینی توسط پاره ای از مطلعین امور هواشناسی بعمل آمده و حالا تا چه حد قابل قبول است، آینده آن را مشخص می کند.

روزنامه اطلاعات- پنج شنبه دوازدهم مردادماه ۱۳۳۴

علامت‌گذاری خط‌مرزی ایران و شوروی

ماجرای استرداد ۱۱ تن طلای ایران

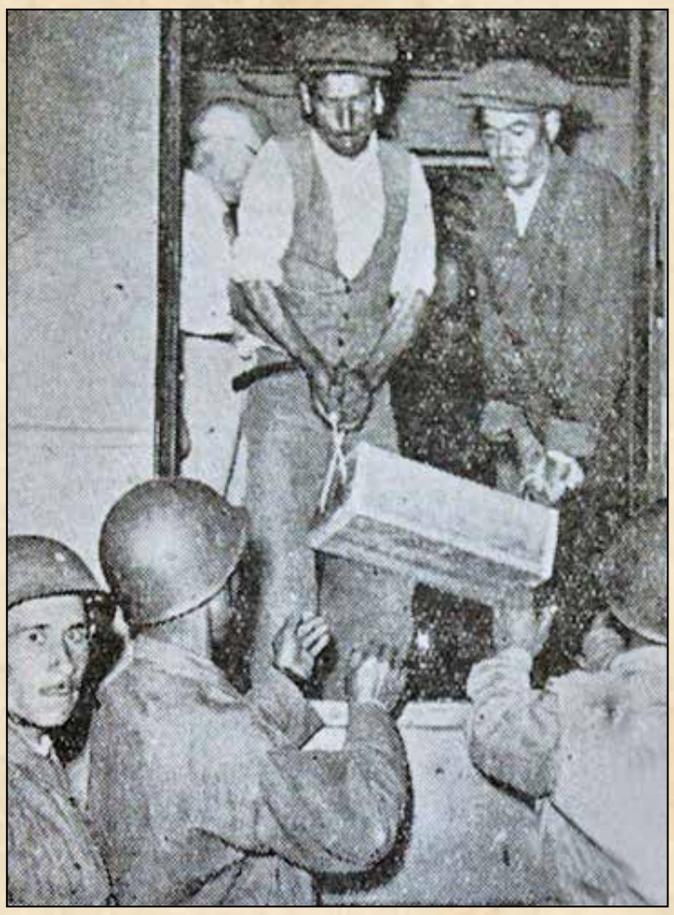

لیلا ابراهیمیان/ سال‌ها درباره استرداد یازده تن طلای متعلق به ایران از شوروی مذاکره صورت گرفت؛ از زمانی که جنگ جهانی دوم به پایان رسید تا دهم خردادماه ۱۳۳۴. هر بار شوروی به‌بهانه‌ای از عمل به تعهدش سرپیچی می کرد تا اینکه دوران بعد از کودتای ۲۸ مرداد مذاکرات جدی‌تر پیش رفت و در نهایت آنها در ایستگاه مرزی جلفا ۱۱ هزار و ۱۹۶ کیلو و هفتاد گرم طلا را به ایران تحویل دادند.

داستان از آنجا شروع شد که تهران بی‌طرف توسط قوای متفقین اشغال شد، می گویند آن زمان بانک ملی ایران، اسکناس‌های اضافی را در اختیار شوروی می گذارد؛ به‌نوشته سایت «تاریخ ایرانی» این مبلغ حدود بیست میلیون دلار (۱۲ میلیون دلار به‌صورت ۶۰ درصد شمش طلا و هشت میلیون دلار امریکا) بوده است و براساس محاسبه‌ای که صورت گرفته بود، شوروی باید ۱۱ تن طلا به ایران پرداخت می کرد.

مذاکره با دولت شوروی بر سر اختلافات مالی و مرزی از سال ۱۳۲۶ آغاز شد و بدون کمترین پیشرفتی جلو رفت تا اینکه دولت محمد مصدق بر سر کار آمد و برای ملی‌شدن صنعت نفت تلاش کرد. مصدق می‌خواست همزمان با مبارزه با بریتانیا بر سر حق استخراج نفت جنوب، مسائل مرزی و مالی با شوروی را نیز در دستور قرار دهد. تلاش‌هایی برای انجام مذاکره مجدد میان دو کشور آغاز شد. در اوایل تابستان ۱۳۳۲ نمایندگانی از دو طرف تعیین شدند تا بر سر میز مذاکره بنشینند. از ایران گروهی از دیپلمات‌های وزارت خارجه و مقامات اقتصادی به سرپرستی دکتر حسین فاطمی و از شوروی هیأتی دیپلماتیک شامل ورونین، سیموتیانکو، اولوف و لاورنتیف سفیر شوروی در تهران در این گفت‌وگوها شرکت داشتند. اما مصدق هر چه تلاش کرد تا دست‌کم ۱۱ تن طلا را که حق مسلم ایران بود بگیرد، روس‌ها قبول نکردند. به گفته عنایت‌الله رضا، عضو سازمان افسران حزب توده «دکتر مصدق از شوروی خواست که ۱۱ تن طلایی که در دوران جنگ جهانی دوم طلب داشتیم، پس بدهند. جوابی که به او می‌دهند این است که این طلا متعلق به ملت ایران است و به دولتی داده خواهد شد که نماینده واقعی مردم ایران باشد.» بعد از سقوط دولت مصدق و روی کار آمدن دولت سپهبد زاهدی، مذاکرات میان ایران و شوروی در دی ماه ۱۳۳۲ بار دیگر آغاز شد و پس از یک سال، ایران و شوروی بر سر حل اختلافات به تفاهمی بینابین دست می‌یابند. تااینکه با تشکیل مجلس هجدهم، توافقنامه مرزی و مالی میان ایران و شوروی در قالب ماده واحده‌ای تقدیم مجلس شد و در پنجم اسفندماه ۱۳۳۳ از سوی نمایندگان مورد تأیید قرار گرفت؛ اما این طرح مخالفانی هم داشت. مصطفی کاشانی فرزند آیت‌الله کاشانی و فعال سیاسی دوران نهضت ملی می گفت: «با کمال افتخار و بدون هیچ‌گونه مجامله‌ای با لایحه دولت و قرارداد منضم به آن اساساً مخالفم... استرداد طلای امانتی چه ارتباطی به گرفتن فیروزه دارد؟ فیروزه ملک ایران است...من به هیچ قیمت حاضر نیستم یک وجب از خاک ایران به شوروی یا به هر کشور دیگری داده شود.» نمایندگان حامی توافقنامه، مخالفان را مصدقی می‌خواندند: «کسانی که یک روز قبل از ۲۸ مرداد که باید روز نجات ایران نامیده شود مصمم بودند جریان و گردش تمام چرخ‌های مملکت را عوض کنند امروز وقتی می‌بینند با امضای این قرارداد ممکن است در سیاست خارجی ایران سکون و آرامش پیدا شود به جنب‌وجوش افتاده و ناراحت شده‌اند....»

بالاخره توافقنامه در یازدهم آذر ۱۳۳۲ میان حمید سیاح، نماینده دولت زاهدی و لاورنتیف، سفیر کبیر شوروی در تهران به امضا رسید؛ به استناد ماده اول: «طرفین متعاهدین تأیید می کنند که مرز میان ایران و شوروی... مطابق با دژ عباس‌آباد در قریه حصار در خاک ایران می‌ماند؛ اما قریه فیروزه و املاک اطراف آن به شوروی داده می‌شود.» در ماده چهار نیز «طرفین موافقت کردند که تمام دعاوی مربوط به جنگ دوم جهانی را به شرح زیر حل و فصل کنند: بانک دولتی شوروی تا ۲ هفته پس از امضای عهدنامه در ایستگاه مرزی جلفا ۱۱۱۹۶ کیلو و ۷۰ گرم طلا را به ایران تحویل دهند.» همچنین قرار شد سه ماه پس از مبادله موافقتنامه، نمایندگانی از دو کشور برای علامت‌گذاری خط مرزی دو کشور به محل اعزام شوند. عملیاتی که به گفته مقامات دو کشور حدود یک سال به طول می‌انجامید. این موافقتنامه سرانجام با ۸۸ رأی موافق، ۴ رأی مخالف و یک رأی ممتنع به تصویب نمایندگان رسید. چنین بود که دولت شوروی که از پرداخت ۱۱ تن طلای ایران، به حکومت دکتر مصدق امتناع ورزیده بود، نه دو هفته بعد که حدود شش ماه بعد از امضای عهدنامه، در خرداد ۱۳۳۴ محموله مذکور را به دولت زاهدی تحویل داد.به نوشته رضا عزیزی خبرنگار اعزامی روزنامه اطلاعات، دهم خردادماه، ساعت هشت و نیم صبح اولین قطار حامل طلای ایران با ۹۷۵ عدد شمش طلا به وزن ۱۱ تن وارد ایستگاه می‌شود که با کامیون‌های ارتشی به تبریز حمل و از آنجا به تهران ارسال می‌شوند؛ آن زمان آخرین خبری که درباره طلاها منتشر شد این بود که شمش‌های طلای مسترد شده از شوروی به خزانه بانک ملی ایران تحویل شده است.

بریده جریده

تهیه و تنظیم: حسن مجیدی

تشکیل سازمان اطلاعات در ستاد کل ارتش

مطالعاتی برای تشکیل سازمان اطلاعات در ستاد کل جریان دارد رکن‌های دوم ستاد زمینی و هوایی و دریایی زیر نظر این سازمان انجام وظیفه می کند. تیمسار سپهبد هدایت رئیس ستاد کل نیروهای زمینی و دریایی و هوایی در مورد سازمانی که قرار است به نام سازمان اطلاعات در ستاد کل تشکیل شود به خبرنگار ما اظهار داشت هم‌اکنون مطالعاتی در ستاد کل برای تشکیل این سازمان در جریان است.

این سازمان از لحاظ مجهز بودن و قدرت کسب اطلاعات از رکن دوم ستاد ارتش مهمتر خواهد بود و نه فقط رکن دوم ستاد ارتش که اکنون به نام رکن دوم ستاد نیروی زمینی نامیده می شود بلکه کلیه دستگاه های کسب اطلاع دوایر ارتش تحت نظر این سازمان مشغول کار خواهند شد.سازمان اطلاعات که قرار است بزودی در ستاد کل تشکیل شود تشکیلات مفصلی خواهد داشت. این سازمان وظیفه دارد کلیه امور محرمانه نیروی زمینی و دریایی و هوایی را تحت نظر گرفته و هر روز اطلاعاتی از وضع فعلی ارتش و اقدامات افسران به رئیس ستاد کل تسلیم نماید.برای اینکه سازمان اطلاعات ستاد کل بتواند در انجام منظور خود موفق گردد دستگاه های اطلاعات و تجسس رکن دوم ستاد ارتش یعنی رکن دوم ستاد نیروی زمینی و دریایی در اختیار آن اداره قرار خواهند گرفت و رؤسای ارکان دوم سه ستاد زمینی و دریایی و هوایی تحت نظر رئیس سازمان اطلاعات ستاد کل مشغول فعالیت خواهند بود.

روزنامه اطلاعات- چهارشنبه پانزدهم شهریور ۱۳۳۴

به دلیل ازدحام دو شعبه جدید دایر شد

فروش حب ترک تریاک

ازدحام برای خرید حب ترک تریاک

بعلت ازدحام و مراجعه زیاد معتادین برای خرید حب های ترک تریاک بنگاه دارویی کل کشور در نظر گرفت که علاوه بر فروش حب در شعبه مرکزی دو شعبه دیگر نیز دایر نماید. این دو شعبه یکی در خیابان ۳۰ متری محل انبار سابق چای و دیگری در خیابان فردوسی جنب بانک ملی که داروخانه جدیدالتأسیس است برای فروش حب ترک تریاک افتتاح شده است. در عرض چهار روز اخیر هرروز قریب یکصد هزار حب بفروش رفته و قیمت آنها هر هزار دانه ۳۰تومان است. بنگاه دارویی به هرنفربیش از ۵۰ قرص نمی فروشد زیرا هر معتادی با ۵۰ الی ۱۰۰ قرص معالجه می شود. ضمناً از لحاظ اینکه موضوع فروش حب ترک تریاک دراین چند روزه اهمیتی کسب کرده است آقای توانا از طرف بنگاه دارویی به سمت ریاست اداره فروش حب ترک تریاک منصوب گردید. برای ساختن حب‌های ترک تریاک ماشینی در بنگاه کل دارویی نصب شده که می تواند روزانه نیم میلیون قرص تهیه نماید و بدین ترتیب در شهرستان ها نیز ازطرف وزارت بهداری حب ترک تریاک بفروش خواهد رسید. ضمناً باغ تهران نیز برای بستری شدن معتادین که به بستری شدن احتیاج دارند آماده شده است.

روزنامه اطلاعات- چهارشنبه پانزدهم ۱۳۳۴

ساخت کارخانه شیر پاستوریزه

بمنظور تهیه شیر پاستوریزه و تأمین بهداشت عمومی سازمان برنامه اقدام به تأسیس یک کارخانه شیر پاستوریزه نمود. قرارداد ساختمان کارخانه مذکوردر تیرماه ۱۳۳۳ منعقد وعملیات ساختمانی آن در شهریورماه همان سال آغاز گردید.

ماشین آلات کارخانه را مؤسسه بین المللی یونیسف بلاعوض در اختیار دولت ایران می گذارد و تاکنون مقدار ۱۷۰ تن آن به ایران وارد و در محل کارخانه واقع در ۷ کیلومتری جاده کرج نصب گردیده است.

هزینه ساختمان و وسایل بکار افتادن کارخانه که حدود ۷۰ میلیون ریال می باشد بعهده سازمان برنامه است. درسال گذشته مبلغ ۷۴۹۸۹۸۱۷۵ ریال و مبلغ ۱۰۰۰۰۰ دلار از اعتبارات سازمان برنامه به مصرف هزینه‌های جاری کارخانه رسیده است.

هم‌اکنون ساختمان کارخانه با سرعت ادامه دارد و پیش‌بینی می شود تا اوایل اردیبهشت ماه سال ۱۳۳۵ عملیات ساختمانی آن پایان یافته و روزانه ۶۰ هزار لیتر را پاستوریزه نماید.

روزنامه کوشش- یکشنبه ۲۴ شهریور

روزشمار

گردآوری: محمد گرشاسبی

۱۴ فروردین ۱۳۳۴ / 1954
سپهبد فضل‌الله زاهدی تحت فشار شاه از ریاست دولت استعفا داد و پس‌از سقوط کابینه‌اش به ریاست هیأت نمایندگی ایران در دفتر اروپایی سازمان ملل در ژنو منصوب شد.

۱۷ فروردین
کابینه دوم حسین علاء تشکیل شد. این کابینه تا استعفای وی در ۱۴ فروردین ۱۳۳۶ برقرار بود.

۳ اردیبهشت
خطیب شهیر محمدتقی فلسفی در مسجد سلطانی تهران فرقه بهایی را مورد انتقاد شدید قرار داد و پرده از اقدامات آنان در ایران برداشت و به شاه و دولت هشدار داد برای جلوگیری از فتنه انگیزی این فرقه اقدام نمایند. سخنان فلسفی به طور زنده از رادیو پخش شد.

۱۶ اردیبهشت
متعاقب سخنرانی‌های افشاگرانه آیت‌الله فلسفی تظاهرات گسترده‌ای از سوی مردم تهران برگزار شد و ساختمان حضیره القدس مرکز مخفی اجتماع بهائیان تخریب و به تصرف مردم درآمد. در شیراز نیز خانه علی محمد باب تخریب شد.

۱۹ اردیبهشت
دولت امریکا اعلام کرد از اول ماه ژوئیه ۱۹۵۵ (۱۰ تیر ۱۳۳۴) مبلغ یک میلیارد دلار کمک نظامی در اختیار کشورهای مختلف قرار خواهد گرفت. سهم ایران از این کمک‌ها ۴۵ میلیون دلار است.

۴ خرداد
به‌منظور تسریع در امر خلع سلاح عشایر فیروزآباد فارس، دولت در این شهر حکومت نظامی برقرار کرد.

۳ تیر
پزشکی قانونی اعلام کرد که در خردادماه گذشته ۲۲ طفل در تهران در حوض آب خفه شدند.

۷ تیر
محمدهادی مروج قاتل سریالی در شیراز، به اتهام قتل ۲۰ زن به اعدام محکوم شد.

۳۱ تیر
احمد قوام (قوام السلطنه) در ۸۲ سالگی به‌دلیل سکته مغزی درگذشت.

۱۶ مرداد
تیم کشتی ایران در مسابقات بین‌المللی ورشو مقام اول را کسب کرد. ترکیب تیم ملی کشتی ایران را تختی، زندی، یعقوبی، گیوه چی، سروری، خجسته‌پور، نوری و مقرب تشکیل می‌دادند.

۱۷ مرداد
ملک سعود پادشاه عربستان سعودی در رأس هیأتی از مقامات این کشور وارد تهران شد.

۲۳ مرداد
جامع‌ترین قرارداد پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ در ابعاد سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، گمرکی، مالی، دریانوردی و امنیتی در ۲۳ ماده میان ایران و امریکا به امضا رسید.

۲۶ مرداد
شش نفر از افسران سازمان نظامی حزب توده در میدان تیر لشکر دو زرهی تیرباران شدند.

۹ شهریور
اداره اصل چهار ترومن با صدور اعلامیه‌ای تأکید کرد: از این پس مسئولیت اجرای برنامه‌های اصل چهار به دولت ایران واگذار خواهد شد.

۱۹ شهریور
مهدیقلی هدایت (مخبرالسلطنه) در ۹۵ سالگی درگذشت.

۲۷ شهریور
«جلال بایار» رئیس جمهوری ترکیه به همراه نخست‌وزیر، فرماندهان ارتش، وزیران و جمع بزرگی از مقامات کشورش وارد تهران شدند. شهرداری تهران نام خیابان فرصت را به خیابان «جلال بایار» تغییر داد.

۱۳۳۴ / 1954

شهریور ۱۳۳۴ / 1955